

dermed skuffe andre ordførere – og som også er regeringens håb, nemlig at der er flere nordiske lande end Finland, der vil stemme ja ved de kommende folkeafstemninger om medlemskab af EU.

Derfor må jeg sige til fru Jette Gottlieb, som kritiserede redegørelsen – det er selvfølgelig fair, for det er det, vi har denne diskussion til – at det i virkeligheden er en form for hensynsfuldhed fra Danmarks side, at vi afventer de afstemningsresultater i Sverige og Norge, som der er henvist til, for der er ikke nogen tvivl. Det er i hvert fald min og mange andres fornemmelse, at vi har brug for den afklaring, som de afstemninger vil give, til fortsættelse af den proces, der i virkeligheden har været i gang i en del år, i det nordiske samarbejde, hvis hovedmålsætning har været at bruge de ændrede vilkår og forudsætninger, der er for det nordiske samarbejde. Jeg er enig med fru Dorte Bennedsen i, at det jo ikke bare er historie, når vi taler nordisk samarbejde; der er vitterlig nogle ændrede forudsætninger, som gør, at vi selvfølgelig må ændre samarbejdsform og -indhold i takt med de opgaver, vi står over for, og de samarbejdsrelationer til anden side, vi i øvrigt har. Jeg mener i virkeligheden, at Danmark er et meget godt eksempel på, at det udmærket kan lade sig gøre at have samarbejdsrelationer både til EU og til det nordiske.

Så har der været forskellige bemærkninger om det udvalg, som jeg tror vi alle forudser skal nedsættes, og jeg har både noteret mig fru Dorte Bennedsens bemærkninger om, hvordan Socialdemokratiet ser på den sag, og hr. Knud Enggaards bemærkninger. Det vil være min holdning, at det bedste udgangspunkt for den proces, vi skal i gang med nu, er, at udvalgets sammensætning og kommissorium tilfredsstiller parlamentariskens ønske.

Der har tidligere været en del kritik af statsministrenes initiativ i 1991-92, og mange parlamentarikere oplevede, at der blev taget nogle beslutninger hen over hovedet på dem. Det tror jeg bestemt ikke var statsministrenes hensigt, og derfor vil det være regeringens klare position i denne diskussion at lytte til de ønsker, parlamentarikerne har, så vi ikke skaber barrierer for det arbejde, der skal sættes i gang, og som regeringen opfatter som meget vigtigt.

Jeg tror også, at netop vores erfaringer i Danmark med at være tilknyttet både det nordiske og det europæiske samarbejde på forpligtende vis giver os et særligt ansvar for at bidrage ak-

tivt og engageret til den proces, vi har foran os, og jeg skal give tilsagn om, at regeringen vil bidrage til den så godt, som det overhovedet kan lade sig gøre.

Jeg må også erklære mig enig med fru Anni Svanholt i, at uanset afstemningsresultaterne ligger det klart, og det skulle også gerne fremgå af redegørelsen, at der er brug for nordisk samarbejde. Så det er ikke et spørgsmål om et enten-eller afhængigt af, hvordan afstemningsresultaterne bliver i de andre nordiske lande.

Når vi diskuterer det kommende indhold i nordisk samarbejde og den prioritering af indsatsområderne, som også hr. Hans Engell peger på, tror jeg, det vil blive nødvendigt, at vi er opmærksom på at prioritere på en sådan måde, at vi holder fast i de dele af det nordiske samarbejde, som vi har en stærk fornemmelse af at de nordiske befolkninger opfatter som karakteristiske for samarbejdet.

Det er jo oplagt at pege på kultur, uddannelse, forskning, miljø og den sociale sikkerhed som karakteristiske træk i de nordiske landes oplevelse af, hvad der binder os sammen. Men jeg tror også, vi har en fælles oplevelse af, at de samarbejdsmuligheder og de bidrag, som Nordisk Råd og de nordiske lande kan komme med i vores nærområder, i særdeleshed optager vores befolkninger. Så jeg er glad for de bemærkninger, der er kommet fra flere ordførere om en del af det, vi forstår ved det nordiske samarbejdes opgaver.

Jeg synes også, det er vigtigt, at vi er opmærksom på, at vi har nogle enestående muligheder for at påvirke den europæiske dagsorden og den retning, Europas udvikling går i, og at det ikke er uden betydning, hvis vi kommer i den situation, og det håber jeg vi gør, at – for at bruge et udtryk, som udenrigsministeren har brugt nogle gange – tyngden i det europæiske samarbejde flytter mod nord.

I den forbindelse vil jeg gerne erklære mig enig med hr. Knud Enggaard, der påpeger, at den nordiske model jo ikke er forbeholdt de landområder, der ligger inden for det, vi forstår ved de nordiske grænser. Det er en misforståelse, for modellen strækker sig selvfølgelig ned i den nordlige del af Europa, og bare for at tage ét eksempel oplever vi mange gange, at vi har samme samfundsindretning som Holland, der er et af de lande i Europa, som ligner os meget. Jeg synes også, det er vigtigt at gøre sig klart, at vi allerede nu har nogle medspillere i det europæiske samarbejde, som har stor forståelse for